

УДК 159.9.072:616.891

ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА НЕВРОТИЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ (УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД ТА АПРОБАЦІЯ ОПИТУВАЛЬНИКА НЕВРОТИЧНИХ ОСОБИСТІСНИХ РИС KON-2006)

Орлов О.В., аспірант
лабораторії олігофренопедагогіки
Інститут спеціальної педагогіки
Національної академії педагогічних наук України

Лобанов І.Ю., аспірант
відділу клінічної і соціальної наркології
ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології»
Національної академії педагогічних наук України»

У статті представлено український переклад Опитувальника невротичних особистісних рис KON-2006, а також результати його апробації на українській вибірці. Розраховані показники надійності. Здійснено аналіз інтеркореляцій між шкалами тесту, а також спробу факторного та кластерного аналізу первинних даних опитування.

Ключові слова: невроз, невротичний розлад, особистість, психічне функціонування, психодіагностика.

В статье представлен украинский перевод опросника невротических личностных черт KON-2006, а также результаты его апробации на украинской выборке. Рассчитаны показатели надежности. Осуществлены анализ интеркорреляций между шкалами теста, а также попытка факторного и кластерного анализа первичных данных опроса.

Ключевые слова: невроз, невротическое расстройство, личность, психическое функционирование, психодиагностика.

Orlov O.V., Lobanov I.Yu. DIAGNOSING NEUROTICISM (UKRAINIAN TRANSLATION AND APPROBATION OF NEUROTIC PERSONALITY QUESTIONNAIRE KON-2006)

The article presents the Ukrainian translation of the Neurotic personality questionnaire KON-2006 as well as the results of its testing on a Ukrainian sample. Reliability indices are calculated. The analysis of intercorrelations between the scales of the test and an attempt of factor and cluster analysis of primary survey data are performed.

Key words: neurosis, neurotic disorders, personality, psychic functioning, psychodiagnostics.

Постановка проблеми. Реалії сучасної України є джерелом хронічного стресу для її громадян, а отже, спричиняють підвищення ризику виникнення та загострення розладів психічного функціонування (зокрема невротичного спектра). Тому своєчасна та точна психологічна діагностика особистісної схильності до виникнення таких розладів – невротизації – є актуальною науково-практичною проблемою, оскільки така діагностика передувє будь-якому корекційному або терапевтичному втручання.

Для діагностики невротизації особистості сьогодні застосовуються структуровані клінічні інтерв'ю та психодіагностичні тести. В цьому контексті українському користувачу доступні тестові методики двох типів: 1) методики, що направлені на діагностику того чи іншого невротичного розладу та 2) методики, що направлені на оцінку тих чи інших характеристик особистості (включаючи невротизацію або нейротизм).

До першої групи належать Клінічний опитувальник для виявлення і оцінки невротичних станів (К. Яхін та Д. Менделевич) та клінічні шкали методики ОНР (адаптованого Г. Бакіровою опитувальника BVNK-300).

До другої групи належать такі методики, як EPQ та EPI (Г. Айзенк), УН (Б. Іовлев, О. Карпова, А. Вукс), УНП (І. Ласко, Н. Тонконогий), НЧЛ (Л. Вассерман, Б. Іовлев, О. Щолкова, К. Червінська), СМІЛ (адаптований Л. Собчик варіант MMPI), 16-факторний тест Кеттелла (адаптація І. Палія, А. Капустіної, Л. Моргулець, Н. Чумакової), опитувальники акцентуацій характеру (К. Леонгард, А. Лічко, Г. Шмішек), різні реалізації п'ятифакторного тесту особистості (наприклад, NEO PI-R в адаптації В. Орла, А. Рукавішнікова, І. Сеніна, Т. Мартіна), особистісні шкали методики ОНР тощо.

На жаль, більшість локалізацій цих методик, що використовуються на теренах України, тривалий час не оновлювалась,

а отже, вони містять запитання, викладені незвичною для сучасного респондента мовою, та неактуальні нормативні показники. Крім того, ті методики, що покликані діагностувати невротизм, у своїй більшості сфокусовані на оцінці фізіологічної симптоматики. Психометричні інструменти, що вимірюють невротизацію як гомогенну особистісну властивість, у своїй більшості ґрунтуються на трактуванні цього поняття у вузькому сенсі – як особистісної риси, що виявляється у швидкій втомлюваності, емоційній лабільності, тривожності, низькій самооцінці, залежності від оточення. Тобто йдеться скоріше про невротизм, ніж про невротизацію. В тих опитувальниках, в яких невротизація розглядається як інтегративне явище, відповідна похідна шкала містить лише дуже обмежений набір субшкал (наприклад, тривожність, ворожість, депресивність, рефлексивність, імпульсивність та вразливість в опитувальнику NEO PI-R), що не є вичерпними для оцінки цього теоретичного конструкту. Найбільш сучасною світовою тенденцією в діагностиці особистісного функціонування є диференційована оцінка особистісних рис та здійснення на її основі інтегративних висновків [4].

Таким чином, неабиякого значення набуває оновлення наявних та створення нових валідних та надійних методик оцінки невротизації особистості відповідно до сучасних світових тенденцій.

Однією з таких методик є розроблений співробітниками Відділу психотерапії Медичного коледжу Ягелонського університету Невротичний особистісний опитувальник KON-2006 (автори: Є. Олександровіч, К. Класа, Є. Собанські та Д. Столарска) [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На жаль, дотепер опитувальник KON-2006 існував лише в оригінальній польській та чеській локалізаціях. Тому з дозволу авторів опитувальника нами було здійснено переклад KON-2006 на українську мову, а також проведено його адаптацію та апробацію.

До перекладу тексту опитувальника було залучено польського філолога; переклад інструкції, опису шкал, а також редагування та адаптація повного тексту методики є авторськими (повний текст методики з ключами та описами шкал див. у Додатку А).

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати завдання дослідження, яке полягає в тому, щоб представити український переклад Опитувальника невротичних особистісних рис KON-2006, результати його апробації на українській вибірці, а також спробувати проаналізувати первинні дані опитування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Методика KON-2006 містить 243 найбільш ефективні в оцінці невротизації твердження з різноманітних особистісних опитувальників (16PF, MMPI, PTS, TTS, IPIP, TCI тощо), на які досліджуваному потрібно дати відповідь «Так» або «Ні».

KON-2006 дає змогу кількісно оцінити рівень невротизації особистості досліджуваного за інтегративною шкалою (X-KON), що обчислюється за показниками інших 24 тестових шкал (включаючи шкали астенії, почуття відчуженості, почуття провини, залежності від оточення, нарцисизму, ірраціональності, екзальтованості, дріб'язковості, схильності до румінацій тощо).

Ця методика має добрі показники надійності, а її валідність ґрунтується як на добре розроблених теоретичних засадах, так і на емпіричних дослідженнях із застосуванням конкурентної валідизації та кластеризації змінних [5; 6; 7; 8]. Клінічні випробування KON-2006 показали його високу ефективність у діагностиці невротичних розладів, визначенні ризику виникнення таких розладів та оцінці ефективності психотерапевтичного впливу [1; 2; 3; 9; 10; 11].

З метою апробації українського перекладу KON-2006 нами було проведено анонімне опитування 76 респондентів: 54 дівчат та 22 юнаків. З них 66% є студентами медичних коледжів, решта залучені з використанням засобів мережі Інтернет. Середній вік досліджуваних склав $22,0 \pm 3,4$ роки.

Отримані в результаті опитування кількісні дані було проаналізовано з використанням: 1) U-критерію Манна-Уїтні для виявлення відмінностей між чоловічою та жіночою підвибірками всередині української вибірки; 2) візуального аналізу графіків розподілу для порівняння результатів застосування KON-2006 на українській вибірці та двох польських вибірках – з невротичними розладами та без невротичних розладів (середній вік та розподіл за статтю польських респондентів наближені до відповідних показників українських респондентів; показники польських вибірок адаптовано [8]). Саме ці методи було обрано, оскільки результати української вибірки відповідають формальним критеріям нормального розподілу лише за окремими шкалами, а дані щодо характеру розподілу результатів польських вибірок не вказані в оригінальній публікації. Використання параметричних методів статистичного аналізу для порівняння вибірок, таким чином, є неможливим.

Для оцінки психометричних властивостей українського перекладу KON 2006 за 24 його шкалами було розраховано показники надійності (коефіцієнт внутрішньої

узгодженості α Кронбаха та коефіцієнт половинного розщеплення λ_4 Гутмана), здійснено аналіз інтеркореляцій між шкалами та спробу факторного та кластерного аналізу первинних даних опитування.

Математичні обчислювання здійснювались у статистичному пакеті R 3.2.2 з використанням RStudio Desktop 0.99.473.

Результати дослідження представлено у табл. 1 та 2.

Як видно з наведених дескриптивних статистик, показники української вибірки є дещо вищими, ніж показники польської вибірки із загальної популяції за усіма 24 первинними шкалами, а також за похідною шкалою невротизації. Ці показники є значно нижчими за результати польської вибірки з популяції осіб, що мають невротичні розлади.

Специфіка відмінностей між чоловічою та жіночою статтями за показниками тестових шкал носить характер статистично значущої тенденції для української та польської вибірок із загальної популяції – жінки мають вищі середні показники за більшістю шкал.

Таким чином, можна стверджувати, що розподіл величин за шкалами опитувальника для української та польської вибірок відбувається за подібними законами та обумовлюється ідентичними чинниками. Отже, KON-2006 має добрі дискримінативні властивості та інтерпретаційну змістовність.

Оцінки надійності українського перекладу KON-2006 є задовільними за більшістю шкал, хоча і дещо нижчими за аналогічні оцінки оригіналу.

Таблиця 1

Дескриптивні статистики KON-2006 на матеріалі української та польської вибірок

№	Назва шкали	α	λ	Українська вибірка (M±sd)			Польськ. загальн (M±sd)		Польськ. невр. (M±sd)	
				Заг. (N=76)	Жін (N=54)	Чол. (N=22)	Жін. (N=327)	Чол. (N=193)	Жін. (N=569)	Чол. (N=225)
1	Почуття залежності від оточення	0,8	0,9	5,7±3,8	6,3±3,9	3,8±2,8*	3,6±3,5	2,9±2,6	9,3±4,6	8,8±4,4
2	Астенія	0,8	0,9	5,7±3,0	6,1±2,8	4,1±3,0*	3,6±3,0	2,6±2,5	10,4±2,6	10,6±2,7
3	Негативна самооцінка	0,8	0,8	1,9±1,7	2,0±1,5	1,3±1,6*	1,4±2,1	0,8±1,1	6,3±3,4	5,8±3,3
4	Імпульсивність	0,8	0,9	6,7±3,8	7,1±3,4	5,1±3,9*	4,3±3,1	3,8±2,7	8,6±3,9	8,4±4,0
5	Труднощі у прийнятті рішень	0,8	0,8	5,9±2,9	6,9±2,6	3,7±1,8*	4,5±2,8	4,1±2,5	7,4±2,9	7,2±3,1
6	Почуття відчуження	0,8	0,8	3,4±2,8	3,4±2,7	3,0±2,9	3,0±2,0	1,5±1,8	6,1±3,8	6,5±3,6
7	Демобілізація	0,8	0,8	6,7±2,2	9,9±2,1	8,6±1,4*	5,3±3,8	4,5±2,6	12,1±4,5	11,8±4,6
8	Схильність до ризику	0,7	0,7	5,8±2,5	4,9±2,2	7,8±1,6*	4,7±3,1	5,5±3,0	3,1±2,6	3,4±2,8
9	Труднощі в емоційних стосунках	0,5	0,5	5,3±2,0	5,3±1,9	5,2±2,0	4,5±2,3	5,0±2,1	6,4±2,8	7,3±2,7
10	Брак вітальності	0,7	0,8	8,2±3,2	8,9±3,1	6,7±2,5*	6,5±3,3	5,8±2,7	11,7±3,8	11,9±3,6
11	Почуття безпомічності	0,7	0,8	4,3±2,6	4,8±2,6	3,0±1,9*	3,2±3,4	2,2±2,5	9,2±3,7	9,4±4,1
12	Почуття браку контролю	0,7	0,8	3,2±2,4	3,6±2,4	1,9±2,1*	1,5±2,0	1,0±1,4	5,4±3,1	5,3±3,0
13	Почуття браку незалежності	0,7	0,8	2,7±2,1	2,9±2,1	1,9±1,8*	3,6±3,3	3,1±2,5	9,1±4,2	8,9±4,2
14	Мрійливість. Втеча у фантазії	0,7	0,7	7,0±2,6	7,0±2,2	6,7±3,2	4,0±2,7	4,3±2,4	6,4±2,8	6,7±2,9
15	Почуття провини	0,7	0,8	5,4±2,5	6,1±2,4	4,4±2,1*	2,9±2,5	2,2±2,4	8,0±2,6	7,6±2,4
16	Труднощі в міжособистісних стосунках	0,7	0,7	3,5±2,0	3,8±1,8	2,7±2,2*	3,2±2,3	3,4±2,2	6,3±2,9	6,9±2,7
17	Заздрість	0,7	0,8	4,0±2,6	4,7±2,5	2,5±2,2*	1,8±2,3	1,9±1,9	4,4±2,8	4,5±3,4
18	Нарцисична позиція	0,8	0,8	4,8±3,0	4,9±2,8	4,3±3,0	1,8±2,3	1,9±1,9	4,4±2,8	4,5±3,1
19	Почуття небезпеки	0,8	0,8	4,5±2,9	5,1±2,6	2,6±2,6*	1,8±1,9	1,9±1,6	6,1±3,1	6,1±2,9
20	Екзальтація	0,8	0,8	7,2±3,1	8,4±2,4	3,7±2,0*	5,5±2,8	3,8±2,7	9,6±2,3	8,5±2,4
21	Ірраціональність	0,6	0,7	4,1±1,8	4,3±1,7	3,6±2,1	3,9±2,0	3,3±2,1	4,8±2,1	4,2±2,2
22	Педантичність	0,7	0,7	4,1±1,9	4,2±1,9	3,7±1,8	2,6±1,9	2,4±1,8	4,1±1,9	4,2±2,2
23	Румінація, схильність до обдумування	0,7	0,7	6,6±2,1	7,3±1,7	5,1±1,4*	5,0±2,2	4,2±2,3	8,1±1,7	7,7±1,9
24	Почуття перенавантаженості	0,5	0,5	5,5±1,7	5,6±1,7	5,4±1,6	4,6±2,0	4,5±2,2	5,1±2,0	4,9±2,0
25	XKON	n/a	n/a	13,8±7,0	15,2±6,5	9,8±6,2*	7,0±13,1	4,7±8,5	39,5±21,8	41,3±21,5

* – відмінності між чоловіками та жінками в українській вибірці значимі при $p < 0.05$;

α – значення показника α -Кронбаха для шкал українського перекладу KON-2006;

λ – значення показника λ_4 -Гутмана для шкал українського перекладу KON-2006.

Таблица 2

Інтеркореляції шкал українського перекладу KON-2006

Шкали	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Почуття залежності від оточення	1							
2. Астенія	,50**	1						
3. Негативна самооцінка	,56**	,44**	1					
4. Імпульсивність	,38**	,56**	,27*	1				
5. Труднощі у прийнятті рішень	,51**	,45**	,18	,08	1			
6. Почуття відчуження	,48**	,58**	,45**	,30**	,34**	1		
7. Демобілізація	,31**	,47**	,20	,11	,36**	,40**	1	
8. Схильність до ризику	-,28*	-,14	,06	,11	-,60**	-,20	-,40**	1
9. Труднощі в емоційних стосунках	,21	,27*	,18	-,05	,21	,52**	,31**	-,21
10. Брак вітальності	,35**	,51**	,24*	,12	,61**	,43**	,53**	-,57**
11. Почуття безпомічності	,54**	,63**	,32**	,47**	,52**	,51**	,49**	-,28*
12. Почуття браку контролю	,73**	,65**	,46**	,56**	,39**	,52**	,34**	-,06
13. Почуття браку незалежності	,75**	,58**	,53**	,44**	,53**	,61**	,38**	-,23*
14. Мрійливість. Втеча у фантазії	,40**	,35**	,30**	,43**	,02	,19	,01	,21
15. Почуття провини	,58**	,58**	,52**	,40**	,50**	,56**	,28*	-,21
16. Труднощі в міжособистісних стосунках	,47**	,68**	,36**	,46**	,44**	,63**	,33**	-,11
17. Заздрість	,59**	,65**	,42**	,52**	,42**	,45**	,29*	-,22
18. Нарцисична позиція	,17	,39**	,20	,67**	-,11	,24*	,10	,25*
19. Почуття небезпеки	,64**	,58**	,51**	,49**	,43**	,56**	,34**	-,19
20. Екзальтація	,52**	,44**	,34**	,37**	,50**	,25*	,28*	-,38**
21. Ірраціональність	,27*	,26*	,18	,50**	,04	,10	,13	-,01
22. Педантичність	,20	,26*	,20	,06	,36**	,12	,05	-,11
23. Румінація, схильність до обдумування	,49**	,51**	,33**	,29*	,61**	,44**	,32**	-,40**
24. Почуття перенавантаженості	,16	,09	,15	,20	-,05	-,01	-,26*	,23*
X-KON	,77**	,80**	,54**	,62**	,53**	,61**	,45**	-,18
Шкали	9	10	11	12	13	14	15	16
9. Труднощі в емоційних стосунках	1							
10. Брак вітальності	,25*	1						
11. Почуття безпомічності	,20	,54**	1					
12. Почуття браку контролю	,19	,32**	,57**	1				
13. Почуття браку незалежності	,19	,36**	,63**	,66**	1			
14. Мрійливість. Втеча у фантазії	-,14	-,01	,24*	,46**	,31**	1		
15. Почуття провини	,31**	,32**	,46**	,65**	,61**	,33**	1	
16. Труднощі в міжособистісних стосунках	,36**	,41**	,45**	,62**	,49**	,26*	,58**	1
17. Заздрість	,13	,40**	,47**	,69**	,53**	,35**	,47**	,52**
18. Нарцисична позиція	-,01	,01	,28*	,45**	,22	,52**	,10	,31**
19. Почуття небезпеки	,24*	,34**	,41**	,68**	,58**	,32**	,59**	,73**
20. Екзальтація	-,01	,38**	,33**	,60**	,43**	,28*	,60**	,45**
21. Ірраціональність	-,15	,15	,34**	,33**	,27*	,46**	,23*	,18
22. Педантичність	-,02	,27*	,09	,28*	,27*	,14	,35**	,29*
23. Румінація, схильність до обдумування	,18	,41**	,33**	,59**	,47**	,08	,65**	,51**
24. Почуття перенавантаженості	-,04	-,15	-,09	,25*	,01	,24*	,26*	,13
X-KON	,28*	,52**	,68**	,84**	,71**	,49**	,70**	,72**
Шкали	17	18	19	20	21	22	23	24
17. Заздрість	1							
18. Нарцисична позиція	,47**	1						
19. Почуття небезпеки	,64**	,33**	1					
20. Екзальтація	,61**	,11	,62**	1				
21. Ірраціональність	,32**	,31**	,21	,24*	1			
22. Педантичність	,19	,05	,32**	,38**	-,02	1		
23. Румінація, схильність до обдумування	,56**	,05	,60**	,71**	,16	,45**	1	
24. Почуття перенавантаженості	,13	,08	,21	,20	,24*	,31**	,22	1
X-KON	,75**	,44**	,77**	,64**	,41**	,39**	,64**	,27*

 * - $p < 0,05$;

 ** - $p < 0,01$.

Аналіз інтеркореляцій шкал українського перекладу KON-2006, з одного боку, дає змогу говорити про відсутність простої факторної структури опитувальника, а з іншого – висувати припущення про існування факторів другого або навіть третього порядку, які і обумовлюють значну кількість кореляційних зв'язків між шкалами. Тобто введення теоретичного конструкту «невротизація» як друго- або третьопорядкового фактора в структуру опитувальника може виявитись емпірично обґрунтованим.

Проведені з пошуковою метою класифікація та факторний аналіз (на основі матриці поліхоричних кореляцій) первинних даних опитування (243 бінарних змінних – відповідей на тестові запитання) не дали змогу отримати кластерну та просту факторну структуру, що були б подібними до шкальної структури, описаної нашими польськими колегами. Оптимальна кількість факторів, що визначалась за графічним методом Р. Кеттелла, виявилась подібною до оригіналу. Втім, ці результати не є остаточними, оскільки розмір вибірки, на якому проводились вищезазначені види статистичного аналізу, був замалим.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, в статті нами оприлюднено український переклад та адаптацію Опитувальника невротичних особистісних рис KON-2006, а також результати його апробації на українській вибірці. Ці результати є задовільними, однак носять попередній, пошуковий характер. Тому український переклад KON-2006 потребує подальших наукових досліджень, а саме: проведення конфірматорного факторного аналізу на вибірці достатнього розміру; стандартизації; конкурентної валідації; додаткових досліджень надійності.

Автори статті висловлюють подяку Є. Олександровичу, К. Класі, Є. Собанській та Д. Столарській за дозвіл на переклад створеного ними опитувальника KON-2006, а також Т. Антонюк за участь у перекладі тексту опитувальника українською мовою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Białas A. Psychotherapy effectiveness and the possibility of personality traits changes depending on the patients' age / A. Białas // Archives of Psychiatry and Psychotherapy. – 2009. – № 1. – P. 11–19.
2. Białas A. Wiek pacjentów a skuteczność psychoterapii i możliwość zmiany cech osobowości / A. Białas // Psychoterapia. – 2008. – № 144 (1). – P. 27–42.
3. Czy cechy osobowości i nasilenie objawów nerwicowych wiążą się ze sprawozdawaniem myśli samobójczych u pacjentów dziennego oddziału leczenia zaburzeń nerwicowych? / [J. Sobański, K. Cyranka, P. Rodziński, K. Klasa, K. Rutkowski et al.] // Psychiatr. Pol. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.psychiatriapolska.pl/uploads/onlinefirst/ENGverSobanski_PsychiatrPolOnlineFirstNr5.pdf.
4. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. – 5th ed. – Arlington : American Psychiatric Publishing, 2013. – 991 p.
5. Ježková V. Pilot study of KON-2006 in the Czech Republic / V. Ježková, P. Matulová // Arch. Psychiatr. Psychother. – 2010. – № 12 (3). – P. 57–61.
6. KON-2006 Neurotic Personality Questionnaire / [J. Aleksandrowicz, K. Klasa, J. Sobański, D. Stolarska] // Archives of Psychiatry and Psychotherapy. – 2009. – № 1. – P. 21–29.
7. Kwestionariusz osobowości nerwicowej KON-2006 / [J. Aleksandrowicz, K. Klasa, J. Sobański, D. Stolarska]. – Kraków : Polskie Towarzystwo Psychiatryczne, 2006. – 72 p.
8. Kwestionariusz osobowości nerwicowej. KON-2006. / [J. Aleksandrowicz, K. Klasa, J. Sobański, D. Stolarska] // Psychiatria Polska. – 2007. – № 41 (6). – P. 759–778.
9. Skuteczność intensywnej psychoterapii w oddziale dziennym oceniana za pomocą Kwestionariusza Osobowości Nerwicowej KON-2006 / [J. Sobański, K. Klasa, K. Cyranka, M. Mielimąka, E. Dembińska i wsp.] // Psychiatr. Pol. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.psychiatriapolska.pl/uploads/onlinefirst/Sobanski_PsychiatrPolOnlineFirstNr6.pdf.
10. Styła R. Concept of reliable change in the usage of the KON-2006 Neurotic Personality Questionnaire / R. Styła // Arch. Psychiatry Psychother. – 2011. – № 13(3). – P. 21–24.
11. Styła R. Różnice w zakresie skuteczności intensywnych programów leczenia zaburzeń osobowości i nerwic. Czy warto monitorować efektywność zespołu terapeutycznego? / R. Styła // Psychiatr. Pol. – 2014. – № 48 (1). – P. 157–171.

Додаток А
Методика KON-2006
Інструкція

Цей опитувальник містить ряд питань щодо різноманітних рис, вподобань, схильностей, позицій, точок зору тощо. Тут немає правильних чи неправильних відповідей, оскільки кожна людина – це індивідуальність. Відповідайте, довго не замислюючись, особливо над тим «як слід відповісти на це питання».

На кожне питання можна дати лише одну відповідь: «так» або «ні».

Якщо Вам важко визначитись із відповіддю на те чи інше питання, відповідайте так, ніби йдеться про події останнього місяця Вашого життя.

Завершуючи, перевірте, чи на кожне питання Ви відповіли.

Текст опитувальника

0. Чи зрозумілі Вам правила заповнення опитувальника?

1. Мені хочеться, щоб усі мене любили.
2. Я довго думаю, перш ніж прийняти рішення.
3. Інші люди часто неправильно розуміють мою поведінку.
4. Я часто ризикую заради насолоди.
5. Мене дратує, коли хтось радіє.
6. Я часто всупереч собі роблю те, про що мене просять.
7. Я завжди сам вирішую, що мені робити.
8. Мені складно розпочати розмову з людиною, з якою хочу познайомитися.
9. Переважно у мене достатньо енергії тоді, коли це необхідно.
10. Люди часто «сідають мені на голову».
11. Мені мало що приносить задоволення.
12. Часто я не можу показати те, на що здатний.
13. Я стриманий у проявах почуттів, навіть з друзями.
14. Я вважаю себе негарним.
15. Мені щастить у всьому, що роблю.
16. Я занадто часто дозволяю собою керувати.
17. Коли я мушу щось змінити у своєму житті, я відчуваю напруження і невпевненість.
18. Це безглуздо – допомагати іншим досягти успіху.
19. Мене дуже засмучує погана погода.
20. Я добре знаю, що таке добро, а що – зло.
21. Я ні на що не здатний, ніколи нічого не досягну в житті.
22. Мені подобається сексуальне збудження.

23. Не слід бути відвертим з тими, хто не пережив те ж саме, що й я.

24. Моя покірність ускладнює мені життя.

25. Я часто буваю внутрішньо спустошеним.

26. Знаю, що у майбутньому я ні з чим не впораюся.

27. Насправді я нікому не потрібний.

28. Мені до вподоби швидко приймати рішення.

29. Я часто відчуваю себе психічно слабким.

30. Я добре контактую з людьми.

31. Мені подобається битися.

32. Робота дається мені важче, ніж іншим.

33. Я часто змінюю сферу своїх інтересів.

34. Зазвичай зранку я енергійно вистрибую з ліжка.

35. Переглядаючи сумні фільми, я плачу частіше за інших.

36. Я керуюся передусім інстинктами й інтуїцією.

37. Я дуже вразливий.

38. Навіть якщо мені не щастить, я не втрачаю надії, що існує ще якийсь вихід.

39. Я відчуваю себе нікому не потрібним.

40. Існують вищі сили, які вирішують за мене.

41. В мене достатньо сил і мені не потрібно примушувати себе щось робити.

42. Говорять, що я впертий, як осел.

43. Мене дратує чуже щастя.

44. Майже завжди я почуваюся самотнім.

45. Час від часу мене вражає, як сильно я можу на себе злитися.

46. В роботі або навчанні я часто сам доводжу себе до виснаження.

47. Трапляється, що я можу вдарити когось із родини або знайомого.

48. Я люблю робити щось небезпечно.

49. Мені важко визначитися в тому, що є більш, а що менш важливим.

50. Я більше впевнений у власних силах, ніж інші.

51. Я люблю бути на самоті.

52. Після сварки з кимось я дуже злюся на себе.

53. Я впевнений, що існують надприродні сили.

54. Я люблю бути в центрі уваги.

55. Мене часто ображають.

56. Я захоплююся азартними іграми, люблю грати «на гроші».

57. Важливими є лише мої власні потреби.

58. Я часто замислююся, чи можна довіряти моїм знайомим.

59. Я часто думаю про тих, кого образив.
60. Мені часто здається, що за мить станеться щось жахливе.
61. Я часто сварюся.
62. Зазвичай швидко вибачаю тому, хто мене неправильно зрозумів.
63. Наслідки моїх вчинків не залежать від мене.
64. Я відчуваю себе пов'язаним з усіма оточуючими мене людьми.
65. Перш ніж прийняти рішення, зазвичай докладно аналізую всі факти й деталі.
66. Я хотів / хотіла б володіти особливою силою, якої немає ні в кого.
67. Коли хтось гнівається на мене, чекаю, доки ця злість мине сама по собі.
68. Зазвичай я роблю те, що вважаю правильним.
69. Я піклуюсь про дрібниці.
70. Я знаю до чого прагну в житті.
71. В складних ситуаціях мені завжди хтось приходить на допомогу.
72. Часто трапляється так, що незнайомі люди критично до мене придивляються.
73. Існують духи, які допомагають або шкодять.
74. Я дуже довго роздумую, перш ніж зроблю свій вибір.
75. Коли хтось говорить дурниці, я не можу промовчати.
76. Більшість близьких мені людей зовсім мене не розуміють.
77. Складна ситуація – це виклик або шанс.
78. Я знаю, що часто буваю нестерпним.
79. Релігія допомагає мені в житті.
80. Я мщуся людям, які мене скривдили.
81. Якщо я забуваю про обережність, мені часто щось не вдається.
82. Я радію чужій біді.
83. Я люблю вгадувати щось нове.
84. Я все роблю дуже повільно.
85. Поблажливість до людей ні до чого доброго не приведе.
86. Коли в мене проблеми, я складаю план дій і дотримуюся його.
87. Мої стосунки з людьми то псуються, то налагоджуються.
88. Мене часто пригнічують спогади про те, що поганого я зробив.
89. Я люблю розігрувати інших.
90. Я боюся братися за щось нове.
91. Нічого не можу вдіяти з тим, яким / якою я є.
92. Мені складно працювати без сторонньої допомоги.
93. Зміни в моєму житті приносять мені радість.
94. Завжди, перш ніж підпишу, я перечитую цілий документ.
95. Мені складно давати доручення іншим.
96. Я вірю, що трапляються чудеса.
97. Мене легко образити.
98. У ситуаціях, коли є багато можливостей вибору, я не можу ні на що зважитися.
99. Краще напружити всі сили, ніж бути занадто обережним.
100. Мої стосунки з людьми складаються не настільки добре, як повинні.
101. Часто я намагаюся зробити більше, ніж можу насправді.
102. Я менш енергійний, ніж більшість людей.
103. Коли в мене труднощі, я фантазую про те, що все зовсім інакше.
104. Якщо хтось прихильний до мене, я задумуюсь, що за цим криється.
105. Інколи мені говорять, що я занадто високої думки про себе.
106. Святкуючи з родиною, я почувуюся відстороненим.
107. Коли я опиняюся у складній ситуації, то змиряюся з долею.
108. Слід уникати сильних переживань, бо вони занадто виснажують.
109. Я міг би покласти життя, щоб світ став кращим.
110. Життя для мене – це постійні зусилля.
111. Зазвичай у мене достатньо сил протягом всього дня.
112. Я легко втрачаю контроль над собою.
113. Часто завожуся через дріб'язкові причини.
114. Мені часто бракує сил, щоб закінчити те, що розпочав.
115. Мені важко, коли мені відмовляють.
116. Я не переймаюся навіть тоді, коли всі довкола нервують.
117. Мені дуже хочеться бути багатшим за інших.
118. З легкістю можу поділитися своїми особистими проблемами навіть з малознайомими людьми.
119. Більшість людей нічого не варті.
120. Моя точка зору змінюється залежно від того, з ким я спілкуюся.
121. Завжди слід діяти згідно зі своїми принципами.
122. Я часто злюся на себе.
123. Мене лякають нахабні люди.
124. Я часто засмучуюсь від того, як складається моє життя.
125. Трапляється, що зопалу говорю таке, про що пізніше жалкую.
126. Дуже часто відмовляюся від своїх планів.
127. Хочу чинити так, щоб усі були задоволені.
128. Мої бажання важливіші, ніж чужі проблеми.

129. Я часто займаю лідерську позицію.
130. Я часто говорю неправду, бо інакше не досягну свого.
131. Після невдачі у мене опускаються руки.
132. Траплялося, що я погоджувався на виконання неприємних мені завдань.
133. Майже завжди приймаю рішення на підставі першого враження.
134. Мені є чим гордитися.
135. Я часто не дотримуюся правил.
136. Я ніяковію й стаю несміливим у то-варистві привабливих людей.
137. Зазвичай я керуюся гороскопами й пророцтвами.
138. Я дуже м'яка людина.
139. Після сварки з кимось, я не спілкую-ся з цією людиною протягом певного часу.
140. Я вмію відмовляти.
141. Часто роздумую над тим, яким я є.
142. Я люблю фліртувати.
143. Думаю, що в майбутньому мені дуже пощастить.
144. Зазвичай я стриманий.
145. Дуже часто замислююсь над тим, що роблю.
146. Коли я знервований, буває, що можу вдарити когось або кидатися предметами.
147. Я зазнавав впливу надприродних сил.
148. Втративши підтримку близької мені людини, я повинен знайти когось, хто буде про мене піклуватися.
149. Я часто є жертвою збігу невігідних обставин.
150. Мої почуття нікого не цікавлять.
151. Я недостатньо вірю в себе.
152. Мені часто говорять, що я не раху-юся з іншими.
153. Взагалі я собою задоволений / за-доволена
154. Нічого в моєму житті не складається так, як я хочу.
155. В мене іноді стільки роботи, що не-має часу на відпочинок.
156. Я знаю, що менш цінний за інших.
157. У всьому, що роблю, звертаю увагу на деталі.
158. Коли я опиняюся у складній ситуа-ції, то сподіваюся, що щось мене врятує.
159. Мені погано спиться на новому міс-ці.
160. Навіть коли все йде добре, я часто кидаю справу.
161. Це несправедливо, що інші мають більше, ніж я.
162. Люди дорікають мені, що я занадто незалежний, бо не роблю того, чого вони хочуть.
163. Без проблем змінив / змінила би місце проживання.
164. Я часто розчаровуюся в людях.
165. Незважаючи на труднощі, я завжди налаштований на краще.
166. Моє життя не має сенсу.
167. Люблю ділитися з друзями своїми почуттями й набутим досвідом.
168. Я часто не використовую можливо-сті, котрі підкидає мені життя.
169. Я дуже акуратна людина та не ви-пускаю жодної дрібниці.
170. Я не в змозі працювати так швидко, як інші, навіть докладаючи зусиль.
171. Мої часті зміни настрою втомляють всіх, навіть мене.
172. Часто мрію про те, що я став мілі-онером.
173. Мені складно швидко приймати рі-шення.
174. Я готовий знехтувати своїми інтер-есами заради прихильності інших.
175. Часто замислююся над тим, як став-ляться до мене оточуючі.
176. Мені притаманне хвилювання без поважної причини.
177. Мене дратує різного роду диваку-ватість, відчуженість, неприродність.
178. Часто роблю щось всупереч власній волі.
179. Взагалі я розраховую на те, що хтось інший вирішить за мене мої пробле-ми.
180. Я вимогливий до себе більше, ніж до інших.
181. В компанії я часто почувуюся са-мотнім.
182. Зазвичай я відчуваю, що все буде добре.
183. Інколи я сам / сама себе принижую.
184. Часто шкодую про те, що даремно дав / дала себе переконати.
185. Мені гірше, ніж іншим.
186. Час від часу заради втіхи я роблю щось небезпечно.
187. Мені байдуже, як до мене ставлять-ся люди.
188. Я часто почувуюся як порохова боч-ка перед вибухом.
189. За необхідності я можу діяти рішу-че.
190. Інші люди занадто мене контролю-ють.
191. Не слід марнувати час з тими, хто тебе не вартий.
192. Я завжди повинен бути впевнений у тому, що не зробив жодної помилки.
193. Після сварки з кимось швидко на-магаюся помиритися.
194. Я люблю, щоб хтось керував моєю роботою.
195. Мене складно переконати, не одра-зу змінюю свою думку.

196. Я часто чекаю на ініціативу з боку інших.
197. Я вмю тверезо оцінити складну ситуацію.
198. Моє життя залежить від обставин, на які я не в змозі вплинути.
199. Мене дратує, коли хтось мені заважає.
200. Я повністю безпорадний у житті.
201. У стресових ситуаціях й метушні я абсолютно безпомічний.
202. Мені огидно дивитися на себе у дзеркало.
203. Досить часто мені все набридає.
204. Я керуюся переважно тим, що відчуваю цієї миті.
205. Завжди, як щось розповім про себе, «отримую по голові».
206. Часто уявляю, що я – знаменитість.
207. Мені завжди хочеться якнайшвидше виконати те, що я повинен зробити.
208. Я дуже чутливий / чутлива.
209. Невдачі спонукають мене до більших зусиль.
210. Слід завжди дотримуватися своїх принципів, навіть якщо вони заважають жити.
211. Як правило, я не в змозі захистити себе, коли мене хтось ображає.
212. Я люблю подорожувати.
213. Взагалі я знаю, що мені слід робити.
214. Як на мене, краще жити одному, ніж з кимось сходитися.
215. Я не можу вплинути на те, що і як я роблю.
216. Я вмю вирішувати свої проблеми.
217. Без надмірних зусиль можу продовжити виконання раніше розпочатої роботи.
218. Більшість моїх знайомих думають лише про себе.
219. Я заслуговую на особливе ставлення до власної особистості.
220. Я уважний до деталей завжди, навіть тоді, коли поспішаю.
221. Ніколи не сумніваюся в тому, що говорять авторитетні люди.
222. Хочу, щоб мною захоплювалися в більшій мірі, ніж іншими.
223. Моя доля передусім залежить від мене.
224. У своєму загалі люди більш ініціативні, ніж я.
225. Я часто мрію про ідеальні стосунки, які колись матиму.
226. Мене обурює, коли хтось жартує наді мною.
227. Музика й поезія можуть зворушити мене.
228. Я часто буваю жорстоким / жорстокою до своїх близьких.
229. Трапляється, що я забуваю зробити щось, чого мені робити не хочеться.
230. Мені властиві докори сумління.
231. Секс – це одна з найважливіших справ у моєму житті.
232. Сучасний світ не для порядних людей.
233. Як правило, я все роблю по-своєму, без стороннього втручання.
234. Мені не подобається власне відображення у дзеркалі.
235. Часто буваю нестерпним з оточуючими.
236. Люди чекають на мою допомогу й розуміння.
237. Я постійно на себе нарікаю.
238. Іноді мрію про славу, визнання, посаду, яких досягну в майбутньому.
239. Майже кожну проблему можна подолати.
240. Я повинен бути пильним, бо мене легко використати.
241. Під час суперечки я легко йду на поступки.
242. Я втомлююся швидше за інших.
243. Я щоденно намагаюся наблизитися до власної мети.

Інструкція з підрахунку результатів

Додайте по одному балу за кожну відповідь, що співпадає з ключем (Табл. А.1). В дужках біля назви шкали зазначена максимальна кількість балів, яку можна отримати за цією шкалою. Для обчислення показника невротизації Х-KON додайте Х-бали за всіма 24 шкалами. Для переведення сирих оцінок в Х-бали скористайтеся таблицею (Табл. А.2).

Таблица А.1

Ключ

№	Назва шкали	Відповідь «Так» на питання	Відповідь «Ні» на питання
1.	Почуття залежності від оточення (18)	6, 10, 16, 24, 92, 107, 174, 178, 179, 183, 184, 190, 211, 221, 240, 241	140, 195
2.	Астенія (13)	11, 12, 17, 25, 29, 110, 114, 124, 151, 168, 200	41, 111
3.	Негативна самооцінка (13)	14, 21, 26, 39, 156, 185, 202, 203, 211, 234, 237	134, 153
4.	Імпульсивність (17)	47, 61, 78, 80, 112, 113, 125, 133, 146, 171, 188, 199, 204, 228, 229, 235	144
5.	Труднощі у прийнятті рішень (11)	2, 65, 74, 90, 95, 98, 173, 196	7, 28, 129
6.	Почуття відчуження (14)	3, 27, 39, 44, 55, 76, 106, 150, 154, 166, 181, 218	30, 71
7.	Демобілізація (20)	32, 90, 108, 131, 166, 242	15, 38, 41, 50, 77, 83, 93, 132, 143, 153, 165, 182, 197, 239
8.	Схильність до ризику (14)	4, 31, 48, 50, 56, 89, 93, 99, 116, 129, 135, 186	8, 90
9.	Труднощі в емоційних стосунках (12)	8, 13, 51, 100, 104	30, 54, 64, 75, 118, 167, 236
10.	Брак вітальності (20)	29, 84, 90, 102, 108, 136, 170, 196, 242	9, 22, 34, 50, 89, 99, 111, 142, 163, 212, 231
11.	Почуття безпомічності (16)	12, 49, 114, 126, 131, 201	68, 70, 86, 189, 197, 209, 213, 216, 217, 243
12.	Почуття браку контролю (13)	19, 40, 63, 91, 149, 154, 178, 184, 190, 198, 205, 215	223
13.	Почуття браку незалежності (19)	154, 160, 166, 178, 179, 190, 194, 196, 215, 224	7, 20, 70, 86, 94, 195, 213, 223, 233
14.	Мрійливість. Втеча у фантазії (13)	1, 33, 66, 103, 127, 158, 172, 174, 179, 206, 222, 225, 238	
15.	Почуття провини (11)	45, 52, 59, 88, 100, 122, 176, 181, 183, 224, 230	
16.	Труднощі в міжособистісних стосунках (12)	3, 58, 76, 87, 100, 106, 139, 226	30, 62, 64, 193
17.	Заздрість (14)	5, 18, 23, 43, 82, 92, 115, 119, 120, 161, 218, 222, 226, 232	
18.	Нарцисична позиція (14)	43, 57, 85, 105, 117, 119, 128, 130, 135, 152, 162, 191, 219, 222	
19.	Почуття небезпеки (14)	26, 55, 58, 60, 72, 76, 81, 108, 159, 160, 205, 214, 218, 240	
20.	Екзальтація (13)	35, 37, 69, 97, 108, 115, 123, 138, 148, 164, 171, 208, 227	
21.	Ірраціональність (10)	36, 40, 53, 64, 73, 79, 96, 137, 147, 158	
22.	Педантичність (8)	65, 69, 84, 157, 169, 177, 192, 220	
23.	Румінація, схильність до обдумування (10)	58, 65, 69, 97, 141, 145, 175, 184, 203	50
24.	Почуття перенавантаженості (9)	46, 101, 109, 121, 155, 180, 199, 207, 210	

Таблиця А.2

Переведення сирих оцінок в Х-бали

№	Назва шкали	Жінки		Чоловіки	
		Сира оцінка	Х-Бал	Сира оцінка	Х-Бал
1.	Почуття залежності від оточення	0-5	0	0-2	0
		6-13	1	3-13	1
		14-18	2	14-18	2
2.	Астенія	0-7	0	0-5	0
		8-11	1	6-11	1
		12-13	2	12-13	2
3.	Негативна самооцінка	0-2	0	0-2	0
		3-9	1	3-8	1
		10-13	2	9-13	2
4.	Імпульсивність	0-4	0	0-5	0
		5-12	1	6-12	1
		13-17	2	13-17	2
5.	Труднощі у прийнятті рішень	0-5	0	0-6	0
		6-9	1	7-9	1
		10-11	2	10-11	2
6.	Почуття відчуження	0-2	0	0-2	0
		3-8	1	3-8	1
		9-14	2	9-14	2
7.	Демобілізація	0-7	0	0-7	0
		8-15	1	8-15	1
		16-20	2	16-20	2
8.	Схильність до ризику	0-1	1	0-1	1
		2-11	0	2-11	0
		12-14	1	12-14	1
9.	Труднощі в емоційних стосунках	0-6	0	0-7	0
		7-10	1	8-10	1
		11-12	2	11-12	2
10.	Брак вітальності	0-8	0	0-8	0
		9-15	1	9-15	1
		16-20	2	16-20	2
11.	Почуття безпомічності	0-4	0	0-4	0
		5-12	1	5-12	1
		13-16	2	13-16	2
12.	Почуття браку контролю	0-2	0	0-3	0
		3-8	1	4-7	1
		9-13	2	8-13	2
13.	Почуття браку незалежності	0-5	0	0-4	0
		6-13	1	5-12	1
		14-19	2	13-19	2
14.	Мрійливість. Втеча у фантазії	0-5	0	0-5	0
		6-9	1	6-9	1
		10-13	2	10-13	2
15.	Почуття провини	0-5	0	0-4	0
		6-9	1	5-9	1
		10-11	2	10-11	2
16.	Труднощі в міжособистісних стосунках	0-5	0	0-5	0
		6-9	1	6-9	1
		10-12	2	10-12	2
17.	Заздрість	0-2	0	0-2	0
		3-7	1	3-7	1
		8-14	2	8-14	2
18.	Нарцисична позиція	0-5	0	0-5	0
		6-8	1	6-9	1
		9-14	2	10-14	2
19.	Почуття небезпеки	0-2	0	0-3	0
		3-8	1	4-8	1
		9-14	2	9-14	2
20.	Екзальтація	0-8	0	0-6	0
		9-11	1	7-10	1
		12-13	2	11-13	2
21.	Ірраціональність	0-3	0	0-4	0
		4-7	1	5-6	1
		8-10	2	7-10	2
22.	Педантичність	0-2	0	0-2	0
		3-6	1	3-6	1
		7-8	2	7-8	2
23.	Румінація, схильність до обдумування	0-7	0	0-5	0
		8-10	1	6-10	1
24.	Почуття перенавантаженості	0-5	0	0-3	0
		6-7	1	4-7	1
		8-9	2	8-9	2

Таблиця А.3

Опис шкал

№	Назва шкали	Опис шкали
1.	Почуття залежності від оточення	Вказує на тенденцію досліджуваного оцінювати себе як залежну особу, підпорядковану іншим, таку, що не вміє відмовляти, залежну від інших у думках та справах, та критичне ставлення до цих властивостей характеру досліджуваного.
2.	Астенія	Описує досліджуваного як особу нединамічну, невдоволену життям, таку, що усвідомлює власну психічну слабкість.
3.	Негативна самооцінка	Характеризує сприйняття досліджуваним себе як особи непривабливої, непотрібної, невдоволеної собою.
4.	Імпульсивність	Вказує на тенденцію досліджуваного сприймати себе як особу запальну, сварливу, дратівливу, фізично агресивну, нестерпну для свого оточення – та водночас критичне ставлення до цих особливостей власної поведінки.
5.	Труднощі у прийнятті рішень	Описує досліджуваного як особу, схильну до вагання, роздумування, таку, котрій важко самостійно приймати рішення та проявляти ініціативу.
6.	Почуття відчуження	Характеризує сприйняття досліджуваним себе як особи самотньої, позбавленої підтримки інших, такої, яку не розуміють і якою нехтують.
7.	Демобілізація	Описує переживання досліджуваним втрати надії та зменшення життєвої динаміки, побоювання нових ситуацій та життєвих викликів, почуття втоми, невдоволеність собою.
8.	Схильність до ризику	Описує сприйняття досліджуваним себе як людини, що шукає небезпеки, не боїться нових ситуацій (при високих показниках), або навпаки – уникає будь-якого ризику (при низьких показниках).
9.	Труднощі в емоційних стосунках	Вказує на переживання досліджуваним труднощів у стосунках з іншими і пов'язану з цими труднощами недовіру в стосунках з оточенням.
10.	Брак вітальності	Вказує на сприйняття досліджуваним браку динамічності власного життя.
11.	Почуття безпомічності	Вказує на сприйняття досліджуваним себе як особи неасертивної, невпевненої, безпорадної, такої, що не прагне досягати своїх цілей та легко відступає перед труднощами.
12.	Почуття браку контролю	Характеризує сприйняття досліджуваним себе як особи, що залежить від обставин, «вищих сил», долі, випадку, інших людей тощо і зазнає від цієї залежності певної шкоди.
13.	Почуття браку незалежності	Вказує на тенденцію досліджуваного оцінювати себе як особу, що не керує власними прагненнями та вчинками, не здатна до прояву ініціативи, не керує самостійно власним життям.
14.	Мрійливість. Втеча у фантазії	Вказує на тенденцію досліджуваного фантазувати, уявляти власну велич, на прагнення отримувати співчуття, симпатію, захоплення інших.
15.	Почуття провини	Вказує на тенденцію досліджуваного до переживання почуття провини, хвилювання, самозвинувачення щодо власної поведінки та рис характеру.
16.	Труднощі в міжособистісних стосунках	Описує як труднощі в стосунках з іншими, так і сприйняття себе як особи, котрій важко спілкуватися з людьми.
17.	Заздрість	Вказує на тенденцію досліджуваного до обезцінювання інших та переживання фрустрації від успіхів інших
18.	Нарцисична позиція	Вказує на тенденцію досліджуваного оцінювати себе як особу, котра гідна мати особливі привілеї, бажає мати більше, ніж інші, а також на її зверхність та егоцентричність.
19.	Почуття небезпеки	Вказує на недовіру до інших, тенденцію до прогнозування невдач, відмовляння від власних цілей, сприйняття себе як особи нестійкої, яку не розуміють та використовують інші.
20.	Екзальтація	Вказує на тенденцію досліджуваного сприймати себе як особу дуже вразливу, тонку, емоційну, схильну до частих змін настрою і в цей же час як таку особу, що потребує підтримки.
21.	Ірраціональність	Вказує на схильність досліджуваного керуватися ірраціональними когнітивними схемами (наприклад, віра в надприродні сили, духів, що допомагають або шкодять тощо) та схильність видавати бажане за дійсне.
22.	Педантичність	Вказує на схильність досліджуваного до скрупульозності, надмірної уваги до дрібниць та деталей, невпевненість та перфекціонізм у думках та справах.
23.	Румінація, схильність до обдумування	Вказує на тенденцію досліджуваного до роздумів про себе та свої вчинки, а також на його невпевненість та вразливість.
24.	Почуття перенавантаженості	Вказує на тенденцію досліджуваного сприймати себе як особу, що має слідувати правилам і зобов'язанням та має виконувати завдання, котрі є для неї обтяжливими.
25.	X-KON	Загальний показник невротизації: – до 8 балів є типовим для загальної популяції, – від 8 до 18 – невизначений показник невротизації, потребує дообстеження; – понад 18 балів – високий рівень невротизації.